

Ur Saml. St. Eriks årsbok 1904.

N:o 147

Uttar i Stockholm

Samtida anteckningar om verkliga
sändebudet Mustafa ogas viselse
i Sverige 1727-1728

af
Theodor Westrin

Utdrag ur tolken Jean Baptiste Savarys dagbok 1727—1728.

»Från den 12 Juni till den 23 Juli 1727 hafva nästan alla utländska ministrar varit hos agan för att hälsa honom välkommen, likaså några generaler och öfverstar, öfverstelöjtnanter och andra officerare af distinktion, några af kungl. konseljen, af hofstaten samt stadens borgmästare och råd. Under samma tid har ock agan, sedan han haft audiens hos konungen och drottningen, gjort visiter hos deras excellenser herrar kungl. råden,¹ aflagt kontravisiter hos alla de främmande ministrarna, hvilka alla agan begåfvat med presenter af mekkabalsam, tobak, pipor m. m.

24 Juli var h. ex. herr grefve Liwen² hos agan ensam för att komplimentera honom.

25 d:o aflade agan visit hos herr residenten Jackson,³ där intet passerade annat än komplimanger. S. d. for agan ock till preussiske envoyén,⁴ hvilken ej var hemma; denne hade några dagar förut ej träffat agan hemma. Residenten Jackson hade sändt agan till present en engelsk kikare; tjenaren, som bragte den, fick 2 dukater i drickspengar.

26 d:o var biskop Noorningh⁵ hos agan för att helsa honom välkommen, fick af agan i present mekkabalsam, tobak och en pipa. Ryske envoyén⁶ lät genom sin sekreterare tacka agan för de sända presenterna.

27 d:o köpte agan ett parti räfskinn.

28 d:o var grefve Vrijdagh⁷ hos agan för att göra sin visit och välkomna; sade, att han kom från ryske ministern; då alla komplimanger

¹ Savary säger alltid, mindre riktigt, »kungliga råden» i st. f. »riksråden».

² Riksrådet *Hans Henrik von Liwen* (f. 1664, d. 1733), bekant genom sin resa till Turkiet 1714 för att förmå Karl XII till hemfärd.

³ *Robert Jackson*, 1696 engelsk kommissarie i Sverige, 1700 resident, rappellerad 1728 (afskedsaudiens 19/4 1729), bodde vid Götgatan.

⁴ Geheimerådet, krigs- och domänkammandirektorn *v. Happe* ackrediterades 20/4 1726 såsom preussisk envoyé extraordinaire i Stockholm, rappellerades 5/7 1727 och fick rekreditiv 24/7 s. å.

⁵ Biskopen i Strängnäs *Daniel Nordlindh* (d. 1728).

⁶ Grefve *Nikolaj Golovin*, kommendör i ryska flottan, slutligen amiral, envoyé i Stockholm 1725—32.

⁷ Grefve *Burchard Philipp von Fridag*, hofråd, kejsrerlig e. o. abgesandt i Stockholm 1720—28 — Savary skriver alltid *Vrijdagh*.

från bägge sidor voro förbi, sade grefve Vrijdagh sig vara förvånad öfver, att agan ej hade en egen tolk; därpå svarade agan, att man väl här lär finna en sådan. Herr grefve Fridag frågade vidare agan, om ej resan genom Ryssland varit honom alltför svår och [sade] att återvägen öfver Tyskland vore lättare och bekvämare; därpå svarade agan, att han sådant väl trodde, men att en tålig måste följa sin herres vilja. Frågade [Fridag] vidare agan, om han under resan haft af ryssarna allt fritt; svarade [denne]: »Ja, allt». I dag har agan sändt denne minister en present, bestående i mekkabalsam, tobak och pipor.

29 Juli Agan var i dag hos den hannoverske ministern Basovitz,¹ där herr Negebauer² befann sig. Där förekom ingenting annat än artigheter. Agan frågade efter nyheter från Turkiet, men man hade inga. Herr Neugebauer var senare på visit hos agan. I dag var agan äfven hos herr general de Reyhel;³ där voro herr general Marisalck⁴ och sekreteraren Trivalt;⁵ fru de Reyhel och hennes syster voro också i salen, där man underhöll sig med artigheter.

30 d:o. Var herr Neugebauer hos agan och frågade efter hans hälsa och hur han trufdes i Sverige, och talades om de långa dagarna och de korta nätterna under sommaren och om motsatsen därtill under vintern, om orsakerna. Talades ock om Norrland.

31 d:o var öfverstelöjtnanten vid gardet herr Wrangel⁶ jämte herr Soldan⁷ och gjorde sin uppvaktning. I dag sände agan sina presenter till preussiske envoyén, bestående i mekkabalsam, tobak och en pipa.

1 Aug. var agan hos H. Exc. herr grefve Guldenborgh,⁸ och underhöll de hvarandra med artigheter. Skickade agan samma dag en present sådan som alla andra hade fått.

¹ Öfverste *Adolf Friedrich v. Bassewitz*, 1720—27 envoyé i Stockholm. Savary skrifver nästan alltid *Batsovitz*.

² Regeringsrådet *Martin von Neugebauer*. Se ofvan s. 3, not 2. Savary skrifver alltid *Negebauer*.

³ *Carl Breide v. Reichell*, generalmajor, holsteinsk envoyé i Stockholm 1723—29. Bodde vid (Norrmalms) Gustaf Adolfs torg.

⁴ *Frans Christian Marschalck*, f. 1680, d. 1734 såsom generallöjtnant och chef för Kalmar regemente.

⁵ *Samuel Triewald*, den bekante vitterlekaren (f. 1688, d. 1743), lemnade den 11 Nov. 1725 svenska tjensten, fick dagen därpå fullmakt som hofråd i holsteinsk (Kanslik. prot. 30/1 27) och anställdes vid holsteinska beskickningen i Stockholm. Bodde hos Reichell.

⁶ *Otto Reinhold Wrangel*, f. 1681, d. 1744 såsom general af infanteriet. Hade varit med i Turkiet och hos tatarerna på Krim.

⁷ Kungl. sekreteraren *Gustaf von Soldan*. Se ofvan s. 3, not 1.

⁸ Riksrådet, sedermera kanslipresidenten grefve *Carl Gyllenborg* (f. 1679, d. 1746). Han bodde vid Norrbro.

2 Aug. I dag skickade agan sina presenter till holländske envoyén Rumf¹ och till engelske residenten. I dag skickade herr grefve Fridag till agan och frågade, huru många slupar fordrades för att nästkommande måndag föra honom till landet. Lät svara två. Agan sände till hans grefvinna en present af meloner och dadlar.

3 d:o var herr öfverste Silva² hos agan, gjorde sin komplimang och hälsade agan välkommen. Agan frågade för huru länge sedan han kommit från Frankrike. Svarades, att han länge varit här i tjenst, men att han för ej länge sedan gjort en resa till Frankrike, men för ungefär tre månader sedan kommit tillbaka. Efter middagen for agan på båt till Karlberg för att lyckönska konungen och drottningen med anledning af hans höghet landtgreffvens af Hessen födelsedag.

4 d:o var herr general Arvitzoon³ hos agan. Efter att hafva gjort sin komplimang, sade han, att han visste, att de bref från Ottomanska Porten, som agan medfört till detta hof, nu alla voro öfversatta. Därpå svarade agan, att det var honom kärt. Därpå sade herr generalen, att handel skulle kunna medföra stora fördelar såväl för den svenska som den ottomanska nationen, om man grepe sig an på båda sidor med att utskeppa effekter från dessa länder och föra returgods tillbaka igen, och att andra främmande nationer profiterade mycket af denna handel. Sådant begrep agan mycket väl och svarade, att det förvånat honom, att man för detta [ej] tänkt derpå. Herr generalen stannade hos agan till middagen. Efter middagen for agan till holländske en-

¹ *Hendrik Willem Rumpf*, 1706 resident, 1723 envoyé, d. 1743, gift med en svenska, Maria Dorotea Hildebrand. Se om honom och hans släkt »Samfundet S:t Eriks årsbok» 1903, sidd. 57—60. Han bodde i huset nr 21 S:t Paulsgatan, det s. k. van der Nootska huset (om detta se denna tidskrifts föregående årgång). Savary skrifver alltid *Rumpf*.

² *Charles Ignace de Silva* kom 1713 i svensk tjänst, blef 1715 major och gifte sig med en svenska, Charlotta Aurora Wachtmeister (d. 1715), dotter till generallöjtnanten frih. Bleckert W. S. var 1727 mestre de camp i fransk tjänst och öfverstelöjtnant i svensk, begärde samma år öfverstefullmakt i Sverige, hvilket då afslogs, men beviljades 1728; 1734 fick han efter ansökan hos ständerna äfven öfverstelön. 1737 framställde han till konung Fredrik ett franskt anbud att skaffa hessiska huset tronföljden i Sverige, hvilket föranledde hans häktande och utvisning ur riket. Död 1738. — Då Silva 1735 behöfde pengar för en resa till Frankrike, gick författaren till vår dagbok jämte kommissarien Jean Kiellman i borgen för ett lån på 1,000 rdr cour. (omkr. 2,600 kr.) af öfverste Gustaf Johan von Dijkman. Då Silva höll sig undan och Kiellman dött, dömdes Savary 1738 att ensam betala beloppet. Silva bodde under agans vistelse i Stockholm i Parmentska huset vid Lilla Nygatan [Henel].

³ *Sten Arwidsson* (af ätten Natt och Dag), f. 1681, 1720 friherre, fick 1723 rätt att upptaga *Sturen*namnet, d. såsom generalmajor 1730. Han var med Karl XII i Turkiet och förvärfvade en ovanlig färdighet i turkiska språket. Se ofvan s. 9.

voyén. Underhöll sig med artigheter till hans fru och andra främmande damer, som voro släktingar till henne.

5 Aug. gick agan med hela sin svit för att se på processionen vid riksdagens avslutande och var sedan uppe på rikssalen för att åskåda ceremonien. Allt befanns mycket ståtligt.

6 d:o var herr general Arvitzoon hos agan och stannade till kvällsmåltiden. Talades bara om turkiska böcker och om turkiska ämbeten och rang.

7 d:o var agan på landet hos herr grefve Fridag. Blef där magnifikt trakterad. Dit kommo ock före middagen general de Reichell med fru och hennes syster, ryske ministern med general Swerin¹ och en polsk legationssekreterare. Alla stannade till måltiden. Man berättade agan, att det var kejsarinnans födelsedag, och hennes skål blef drucken — — — af agan i limonad. Efter middagen lät agan sitt folk »kasta med sablar» («met sebelinne werpen»), som det roade hela sällskapet att se på. —

8 d:o skickade agan till de tre(!) nya kungliga råden² mekkabalsam, pipor och tobak. Samma dag skickade grefve Fridag agan i present 2 vackra bössor («flinten»). Lät gifva öfverbringaren 3 dukater i drickspengar.

— — — — —
10 d:o köpte agan en svart räfskinnspeles af en rysk köpman för 70 dukater.

11 d:o red agan med sin »caija»³ eller marskalk tillköpman Stens gård, där herr Soldan var med, för att spatsera och hemta frisk luft.

— — — — —
13 d:o var danske legationssekreteraren⁴ hos agan för att komplimentera.

14 d:o var agan med största delen af sin svit för att bese arsenalen och for derifrån till Koningsgarde⁵ vid Jakobs kyrka.

15 d:o var agan gäst hos H. Exc. herr grefve Hoor⁶ och blef magnifikt undfågnad.

¹ Friherre *Philip Bogislaus von Schwerin*, f. 1687, f. d. generalmajor i svensk tjänst, känd särskildt från Karl XII:s norska fälttåg 1718, sedermera generallöjtnant i rysk tjänst, d. 1733.

² Skall vara riksråden. Den 3 Aug. hade till riksråd utnämnts Jakob Cronstedt och Ernst Creutz.

³ Turk. *Kiajah*, ceremonimästare, adjutant.

⁴ *Peter Reesen*.

⁵ *Kungsträdgården*. Savary skrifver än *Koningsgarde*, än *Koningsregæren*.

⁶ Kanslipresidenten grefve *Arvid Bernhard Horn* (f. 1664, d. 1742). Savary skrifver i regeln *Hoor*.

16 Aug. skickade herr engelske envoyén¹ agan en present af galanterivaror från England, bestående i 2 kikare m. m. 3 dukater i drickspengar åt öfverbringaren.

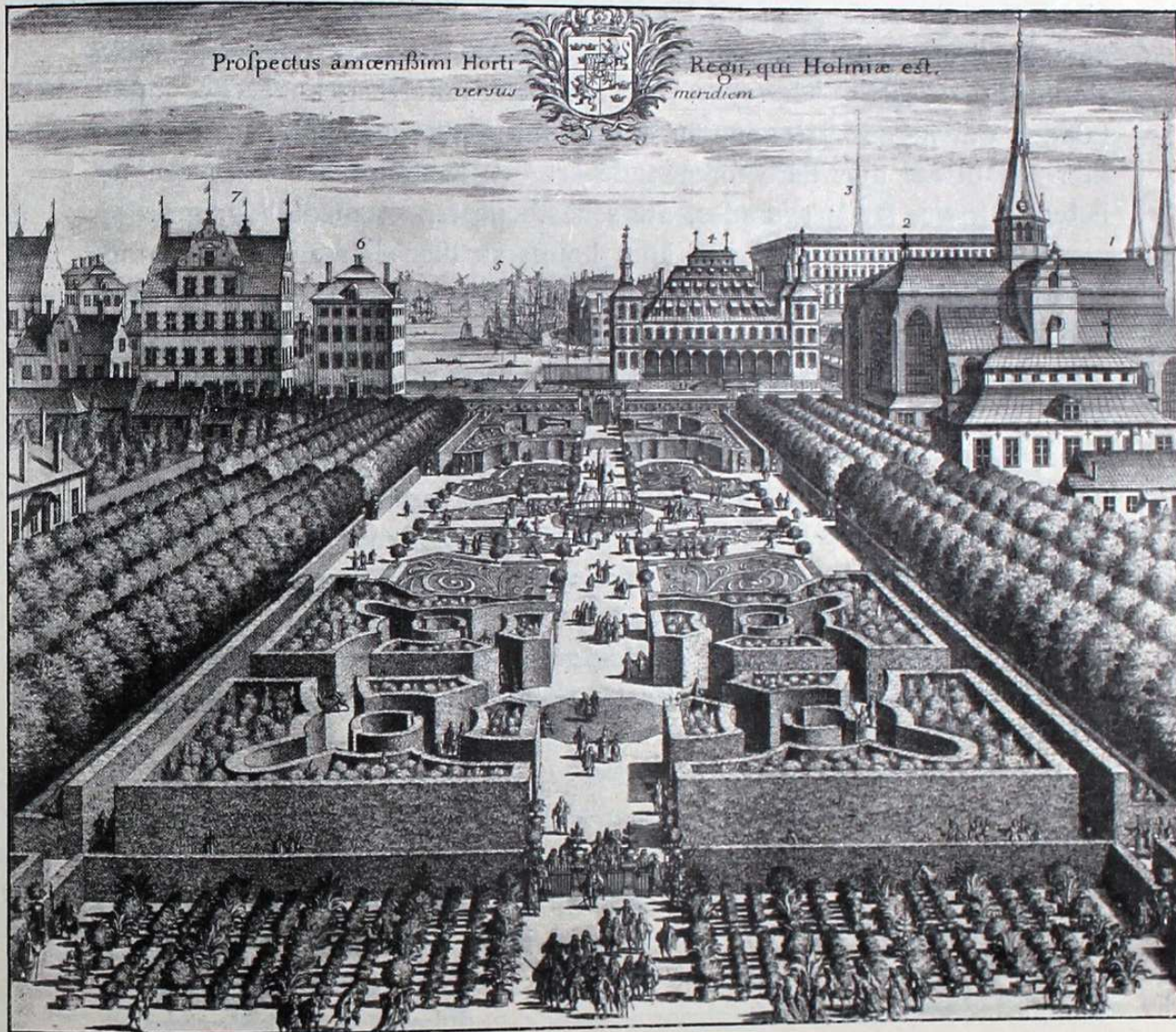

Fig. 2. Kungsträdgården vid 1700-talets början. Efter Dahlbergs Svecia.

17 d:o kom hofmarskalken Düben² och sade, att han i morgon ville följa agan för att bese Drottningholms slott och där blifva undfågnad. Herr Soldan var med. Agan var i dag på kapten Bruns fartyg och

¹ Stephen Poyntz, f. 1685, d. 1750, var envoyé i Stockholm 1724—1727.

² Friherre Anders von Düben, f. 1673, började sin bana som kapellist i hofkapellet och dog som hofmarskalk 1738; broder till drottning Ulrika Eleonoras väninna Emerentia von Düben.

trakterades där med kaffe, konfekt och limonad. Vid ombordstigningen hälsades han med 8 kanonskott, till kejsarens ära aflossades 12, och då agan lämnade fartyget ytterligare 12 skott. Och så for agan till sitt kvarter. Hofmarskalken Düben kom till agan och meddelade, att det ej kunde blifva något af med morgondagens utfärd till Drottningholm, emedan drottningen ämnade resa dit. Gjorde sin ursäkt; följande vecka skulle dock saken företagas. På kvällen var Neugebauer hos agan, talades om ingenting annat än det vackra väder man haft denna sommar i motsats mot flere föregående år. Agan frågade honom om nyheter från sitt land; svarades, att senaste posten ej medfört några.

18 Aug. efter middagen kom hofmarskalken Düben och hemtade agan med 2 vagnar, den ena förspänd med 6, den andra med 4 hästar, och några ridhästar för agans öfriga svit, och så for man till Ulriksdals slott för att bese det. Soldan var med. Agan trakterades med kaffe, limonad, mandelmjök och frukt.

19 d:o red agan öfver Diergaren¹ till »Roijstn» (Ropsten?), där han med öfverstallmästaren Sparenfelt² och hr Soldan embarkerade och for till H. Exc. Hr grefve Meijerfelts³ gård och blef mycket präktigt trakterad. Agans öfriga svit hade kommit dit, och där kastade agans folk med »Giritten» eller sablar; en fick en blessyr på näsan, hvarigenom exercisen upphörde, och han skickades till staden — — — Hos grefvens voro inga andra främmande än grefve »Donna»⁴ och 3 främmande »freuchen» (fröknar).

21 d:o var hr Soldan hos agan med hr grefve »Fruling»⁵ och berättade om den stora förlust, som branden i Petersburg förorsakat, och att drottningen af Frankrike lyckligt förlösts med 2 unga prinsessor och drottningen i Spanien med en ung prins.

22 d:o sände H. Exc. hr amiral Sparre⁶ till agan en present bestående af 2 bössor. Öfverbringaren fick 2 dukater i drickspengar.

¹ *Djurgården*. Savary nyttjar äfven formerna *Joergaeren* och *Juergaern*.

² Underhofstallmästaren och kammarherren *Johan Henrik Sparfvenfelt* (f. 1698, d. 1768).

³ Grefve *Johan August Meyerfeldt*, riksråd och generalguvernör i Pommern, f. 1664, d. 1749.

⁴ Grefve *Carl August von Dohna*, f. 1691, löjtnant vid Lifdrabantkåren, d. som generalmajor 1744.

⁵ Antagligen Grefve *David Frölich*, f. 1682, öfverstelöjtnant, d. som öfverste 1748. F. bodde vid Stora Nygatan.

⁶ Riksrådet och öfveramiralen grefve *Claes Sparre* (f. 1673, d. 1733).

Düben lät genom Savary hälsa agan och beklaga, att han fått höra, att agan var sjuk.¹ — —

24 December I dag sände holländske envoyén Rumpf gazetterna till agan och lät höra efter, huru agan passerat den förflutna natten. Lät tacka och säga, att han, gudi lof, dagligen befinner sig bättre. Hr Soldan var hos agan och läste gazetterna för honom.

25 d:o. — — — I dag var hr envoyén Bassewitz hos agan för att taga afsked, sägande sig efter de instundande helgdagarna skola resa härifrån, först till Hamburg och sedan till kongressen i Cambrai — — och gratulerade agan till den slutna freden mellan Ottomanska Porten och Persien, men kunde ej meddela några detaljer annat än att Porten tvifvelsutan däri skall hafva utverkat sig stora fördelar.

29 d:o. Agan befinner sig mycket bättre, emedan han förleden natt svettats mycket, och har i dag på e. m. rest att välkomna hannoverske envoyén Dieskau.² — Talades om damer, i det envoyén frågade, huru agan här passerade tiden utan fruntimmerssällskap, då i orienten hvar och en har så många han önskar eller kan underhålla. Agan svarade, att detta väl var sannt, men att länderna här,³ emedan de ej lida någon brist på kvinnor, hafva så mycket mer, att man kan utsöka de skönaste, ty alla tyckas här vara byte, och kan man med dem tillbringa några angenäma stunder och mången gång få några favörer, hvilket ej är passande för muhammedanerna. De kunde väl med kontrakt taga 4 hustrur och för penningar köpa dessutom så många konkubiner, som de önska eller kunna underhålla, och funnes äfven här sådana till köps, skulle han för länge sedan hafva försett sig med ett par. Därtill sade envoyén, man kunde väl ej köpa, men kunde hyra för en tid. Därpå svarade agan, att han väl trodde det, men att sådant ej passade för honom, emedan det alltför mycket strede emot hans uppfattning och religion. — — — Därifrån for agan till envoyén Bassewitz för att önska honom en god och lycklig resa — — [talades om fredsslutet emellan Turkiet och Persien. Envoyén yttrade bl. a.:] Det skulle vara att önska, att de två rikena för framtiden ville hålla ihop och agera emot Ryssland. Agan svarade: »Hvem vet hvad den slutna fredstraktaten innehåller? Det skulle nog kunna hända, att en allians

¹ De därpå följande dagarna läto såväl Horns som holländske envoyén efterhöra agans tillstånd.

² Han bodde i Lagersparreska huset vid Lilla Trädgårdsgatan på Norrmalm (Henel).

³ Otydligt.

slutits emot Ryssland.» Envoyén sade därpå, att riket Sverige då också skulle taga andra mått och steg, och att detta rike redan ej längre gaf den ryske herskaren kejsartiteln, utan endast [titeln] tsar och storfurste af Ryssland; att detta rike gifvit denne tsars farfader titeln kejsare hade kommit däraf, att han skriftligen gjort detta rike stora löften för erkännandet af densamma, men däraf hade aldrig syntts något eller befunnits vara sant.

1728.

1 Januari. Agan for bittida ut för att se salvorna gifvas och kanonerna lossas. For derefter upp på slottet¹ för att önska Hans Kunglig Majestät ett godt nytt år och många efterföljande och all slags trefnad och långvarig helsa till sina undersåtars glädje och lycka. Agan önskade ock alla de kungliga råden m. fl. godt nytt år. På eftermiddagen kl. 3^{1/2} for agan ånyo upp till slottet i afsigt att få äran att komplimentera Drottningen med anledning af årsskiftet, men förgäfves, ty Hennes Majestät var opasslig och höll sig på sina rum.

2 d:o var hannoverske envoyén Dieskau hos agan för att aflägga kontravisit och gratulerade till den förmånliga freden, som slutits emellan ottomanska hovvet och perserna.² — — — — —

3 d:o — — Eftermiddagen for agan till H. Exc. grefve Meyerfelt, där några damer befunno sig. Agan önskade alla godt nytt år och många följande. Hela sällskapet gjorde å sin sida agan samma komplimang. Hans Excellens lyckönskade dessutom agan till den förmånliga freden. — — — Agan skämtade litet med damerna och ville gärna öfvertala fröken Hamilton att resa med honom till Konstantinopel och lofvade, att han skulle sörja för allting på resan. Hon lofvade att gärna följa med, om agan först ville resa med henne till hennes kloster (?) i Holstein och så öfver Pommern. Agan sade »Mycket gärna», hvarmed han tog afsked.

5 d:o efter middagen for agan för att önska Hans Exc. grefve Horn, grefvinnan och hela familjen ett godt nytt år etc. Hans Exc. gratulerade till den förmånliga freden — — och lät sin son unge grefven³ exercera för agan, sägande, att han nu med det nya året avancerat

¹ Det s. k. K. M:ts palais eller Kungshuset på Riddarholmen. Se Fig. 3, sid. 67.

² Talades om tvisten emellan England och Spanien, som Frankrike och Holland troddes kunna bilägga.

³ Sedermera riksrådet och öfverstemarskalken *Adam Horn* (f. 1717, d. 1778).

till underofficer vid gardet. Agan önskade den unge grefven att — — avancera till en stor fältmarskalk, hvarför den unge grefven tackade och önskade, att agan i Turkiet måtte avancera till storvesir. Hans Exc. lät agan se unge grefvens gevär, vidare en turkisk bössa och en mycket vacker fransk bössa med 2 lopp och 2 lås; den sistnämnda förärade Hans Exc. agan, och den föll honom mycket i smaken. — — —

6 Januari. I dag for agan upp till soarén (»appartemant») på slottet för att önska drottningen godt nytt år och beklaga, att Hennes Majestät lidit af opasslighet — — — Hennes Majestät tackade, sägande, att hon hört, att också agan varit inkommoderad af en fluss, och yttrade, att det var henne kärt att se honom åter frisk. Sedan gjorde han sin komplimang för konungen, som frågade, om han hört om den förmånliga freden — — — och gratulerade agan till densamma. Agan tackade vördnadsfullt Hans Majestät. För öfrigt såg agan på dansen och $\frac{1}{2}$ timme derefter for han åter till sitt kvarter. — — —

11 d:o for agan på middag till hr grefve Fridag,¹ som lyckönskade honom till den goda tidningen om freden. — — — Därefter inträdde grefvinnan, och efter några komplimanger och nyårsönskningar gick man till bords. Där voro några svenska officerare, talade ej med agan, endast hälsade på honom. Man talade om en maskerad, som skulle ega rum i förening med slädparti etc., och skulle alla passera förbi agan, och för öfrigt skulle de låta agan veta, hvilken afton balen skulle ske, för att agan skulle kunna bevista densamma. — — —

12 d:o var hr Soldan hos agan och öfverlämnade åt honom 300 dukater. — — — Hr sekreteraren Selsing² var hos agan i dag i hr Soldans sällskap för att komplimentera honom. På e. m. var majoren baron Kllood³ hos agan och presenterade en ung baron, son till hr landshöfdingen i Kalmar⁴ och sade till agan, att Kommersekollegium hade rekommenderat och föreslagit den unge baronen att resa med grefve Reenstierna till Konstantinopel för att inhemta alla underrättelser om handeln i det landet och för att se det sköna landet. Agan sade, att det var honom mycket kärt.

¹ Fridag bodde vid Regeringsgatan (Henel).

² *Gustaf Celsing*, f. 1679, under Karl XII:s vistelse i Turkiet kommissionssekreterare i Konstantinopel, slutligen hofkanslär, d. 1748. Om honom se ofvan s. 9—12. Savary skrifer alltid *Selsing*.

³ Antagligen majoren frih. *Kristian Benedikt Clodt* (f. 1690, d. 1734).

⁴ *Georg Wilhelm Fleetwood* (f. 1669, d. 1728) var då landshöfding i Kalmar län. Måhända afses hans andre son, dåv. jaktjunkaren *Karl Mårten* (f. 1703, d. som landshöfding 1751).

7 Mars — — Kl. $\frac{1}{2}$ 5 i dag for agan till franske ministern hr greve Castéja, för att komplimentera och välkomna honom. Frågade, huru ministern hade funnit vägarna. Svarade, att agan själf nyligen proberat dem [talades om agans resa och jakt] — — Frågade, huru länge ministern varit på vägen. Svarade, fullt två månader.¹ — — — — —

8 d:o. — — — Efter middagen var hr greve Fridag hos agan för att hälsa honom välkommen hem — — och frågade, om ej ovädret och den myckna snön inkommoderat honom. Svarade nej, emedan han haft en god täcksläde, som drottningen lånat honom, och att man öfver allt dragit försorg om att skaffa goda kvarter och att han förvånat sig öfver, att man kunnat undfägna honom så ståtligt, som de gjort.² — — —

9 d:o — — — I dag på e. m. kom franske ministern greve Castéja åkande för att aflägga sin kontravisit. Herrar öfverste Silva, öfverstelöjtnant Sicre, kapten Masipi³ och 2 sekreterare voro med. Man talade om jakt. — — — Man berättade agan, att drottningen var opasslig och på morgonen låtit slå sig åder. Men franske ministern berättade, att H. M:t nu befann sig bättre. — —⁴

11 d:o var hr Soldan hos agan, och de foro tillsammans på e. m. kl. 5 till H. Exc. von Düben,⁵ för hvilken agan berättade om det stora nöje och plaisir han haft på resan. — — —⁶

12 d:o for agan mot middagen upp på slottet för att göra konungen sin uppvaktning och tacka H. M:t för äran att hafva fått deltaga i björnjakten vid Uppsala och för att H. M:t så nådigt befallt, att han till det bästa skulle rekommenderas öfverallt i bergslagen . . .

13 d:o var hr Soldan hos agan med hr lagman Zederbilcke,⁷ som är

¹ Talades om franska och turkiska ministrar, hvilket här förbigås.

² Härefter följer ett längre samtal rör. den allmänna europeiska politiken, som förbigås. Likaså de komplimanger o. s. v., som framfördes genom franske ministerns sekreterare och hofmarskalken von Dübens son.

³ Fransk officer, tjenade länge som kapten i franska armén, utmärkte sig vid Danzigs försvar mot ryssarna (1734) och fick till stor del därför d. 26 juli 1736 fullmakt som öfverste i svensk tjänst.

⁴ En längre resonnemann rör. Porten, Persien och Ryssland förbigås här.

⁵ Bodde vid Drottninggatan. (Henel).

⁶ Ett samtal rör. den allmänna, speciellt orientaliska, politiken utelämnas.

⁷ *Johan Cederbielke*, f. 1677, egare till Vårby, lagman i Södermanland, 1728 justitiäkanslär, 1736 landshöfding i Västerås län, d. 1752. Han var gift med en dotter till komm. Insenstierna och därigenom delegare i huset, där agan bodde.

egare till det hus, hvare agan bor. Han hälsade agan och begärde, att få några rum i 3:e våningen, hvaremot han i stället ville lämna några andra i 4:e våningen. Några har agan afstått till honom, så att han förmodligen kan bo där.

15 Mars har H. M. Konungen skickat agan ett gevär (»flindt»), som han förut lofvat gifva honom. Agan gaf öfverbringaren 3 dukater i drickspengar. Efter middagen for agan med hr Soldan till hr presidenten Palmquist för att göra kontravisit. Där voro åtskilliga damer och hr general Stael.¹ Där passerade intet annat än några komplimanger. Agan trakterades där med kaffe, konfekt och parfymer etc.

16 d:o var öfverstelöjtnant Wrangel hos agan och bad om ursäkt, för att han ej uppvaktat på så lång tid, af den orsak, att han någon tid plågats af feber. — — Vidare berättade han, att man sagt honom, att grefve Golovin skulle vara rappellerad till Ryssland och att svenske envoyén Zeederkruijs² skulle hemkomma därifrån. — — —

18 d:o e. m. voro herrar general Clincksted³ och grefve Axchel Croonhelm⁴ för att hälsa honom välkommen hem från resan till Kopparberget etc. — — sade, att nu skulle det snart bli öppet vatten, då agan skulle få stort nöje af att från sitt kvarter se alla in- och utgående fartyg. — — Därpå kom kanslirådet Celsing till agan och medförde den på turkiska [skrifna] relation [ang. freden med Persien], som agan för några dagar sedan fått från Wien, . . . [med begäran] att agans marskalk måtte afskrifva den, för att [Celsing skulle] tydligare kunna läsa och förstå dess innehåll [»character»] och sålunda lättare kunna öfversätta den på svenska. — — Agan for upp till soarén på slottet för att göra sin uppvaktning hos konungen och drottningen — — sedermera tackade han H. M. konungen för geväret. — — —

20 d:o var kanslirådet Celsing hos agan för att hemta den relation, som agans marskalk afskrifvit, och öfverlämnade till honom ett bref, som agan fått från Wien, för att kopiera äfven detta — — —

¹ Antagligen generalmajoren frih. *Otto Vilhelm Staël von Holstein* (f. 1688, 1728 öfverste för Upplands regemente, d. 1730)

² Friherre, slutligen grefve *Herman Cedercreutz* (f. 1684, d. 1754) var 1722—28 envoyé vid ryska hofvet.

³ *Henrik Klingstedt* (f. 1663, d. 1735), generalmajor först i mecklenburgsk, sedermera i holsteinsk tjenst.

⁴ *Axel Cronhielm*, öfverste i sachsisk tjenst (f. 1699, d. 1739).

Har ock begärt, att agans marskalk skulle uppläsa [afskriften] för att kontrollera, om något fel skett. — — — På f. m. var agan uppe i Bergskollegium, där presidenten och assessorerna visade honom alla maskinerna, hvilka agan satte mycket värde på — — — —

23 Mars var hr Soldan hos agan och frågade efter alla i Turkiet gångbara speciemynt och deras värde.

26 d:o var hr Soldan hos agan för att göra sig underrättad om den turkiska vikten. På e. m. var engelske residenten Jackson hos agan för att tala om Persiens och Rysslands affärer — — Hade för öfrigt inga andra nyheter än att det nu var bestämdt, att kongressen skall hållas i Soissons och taga sin begynnelse i början af Juni. För öfrigt sade han, att med detta vädret nu snart några fartyg skola kunna komma in, emedan man förmodar, att Vaxholmsleden (?) nu redan måste vara öppen.

30 d:o. I dag var landtränstmästaren Strahlenberg¹ från Stralsund jämte sin broder² på besök hos agan och för att visa kartan öfver Sibirien, Kaspiska hafvet och gränsen mot Persien m. m. — — Den 30 är första dagen af den turkiska fastan, som kallas Ramasan. Agan fastar ej. Af hela sviten är det blott 5, som fasta, af rädsla för de långa dagarna.

6 Maj.³ — For sekreteraren Soldan med agans ceremonimästare för att se på några bostäder på Djurgården, för att agan då och då skulle kunna gå och spatsera. Vid återkomsten berättade de, att några sådana lägenheter ej stode till att få, emedan alla voro värdshus, där man utskänkte vin etc. På e. m. kommo presidenten von Hupken⁴ och öfverceremonimästaren Funck för att hälsa agan. — —

9 d:o for agan ut efter middagen för att komplimentera H. Exc. grefve Horn och fru grefvinnan öfver deras lyckliga ankomst hit till Stockholm. — —

¹ Landtränstmästaren i Pommern *Martin Tabbert Strahlenberg*.

² Antagligen öfverstelöjtnanten med kaptens indelning vid Södermanlands regemente *Filip Johan Strahlenberg* (f. 1676, d. 1747), bekant genom den utmärkta karta öfver Asien, som han utarbetade under fångenskapen i Ryssland (1709—1722) och utgaf 1730.

³ Anteckningar för April månad saknas.

⁴ Friherre *Daniel Niklas von Höpken*, president i Kommersekollegium (f. 1669, d. 1741).